

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (15/06/2020)**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Ο συγγραφέας στο 1ο κείμενο αναφέρεται στους παράγοντες που καθιστούν τη λογοτεχνική ανάγνωση λυτρωτική απόλαυση. Πιο συγκεκριμένα θεωρεί το διάβασμα μια δημιουργική εσωτερική διεργασία. Σε σχέση με την περίοδο της εφηβείας του, τώρα θεωρεί την ανάγνωση πιο απελευθερωτική, μια διαδικασία ουσιαστική, την οποία δεν αισθάνεται υποχρεωμένος να επιδεικνύει. Τον ξαναγυρνά στην εφηβεία, του προσφέρει στοργή, ασφάλεια και συντροφικότητα. Μέσω του διαβάσματος ο χρόνος είναι γι' αυτόν κέρδος και όχι απώλεια. Τέλος, τονίζει την διαχρονική επίδραση της λογοτεχνικής ανάγνωσης στην ψυχική καλλιέργεια κάθε ανθρώπου.

B1.

α. Λάθος (Κειμ. 1: παραγραφ. 1^η <<Προσωπικά.....ενασχόληση>>

(Κειμ. 1:όχι να σου επιβάλλεται εξωτερικά>>).

β. Λάθος (Κειμ. 1: παραγραφ. 5^η <<Οι ώρες.....χωροχρόνου>>

γ. Λάθος (Κειμ. 2: παραγραφ. 2^η <<Σ' έχω γράψει.....καρδιά μου>>).

δ. Λάθος (Κειμ. 2: παραγραφ. 3^η <<Μέσα στηνγράφουν>>

ε. Σωστό (Κειμ. 1: παραγραφ. 7^η <<Και να την ψυχή>>

(Κειμ. 2: παραγραφ. 5^η <<Ίσως γιατί.....γράφει >>).

B2.

α) Στο κείμενο 1 ο στόχος του συγγραφέα είναι η ευαισθητοποίηση του αναγνώστη στο ζήτημα της λογοτεχνικής ανάγνωσης. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση σημείων στίξης και σχημάτων λόγου. Ειδικότερα στη 6^η παράγραφο η χρήση της διπλής παύλας (- τι ειρωνεία - !) προσθέτει ένα επεξηγηματικό σχόλιο και στοιχεία στον επιτονισμό / έμφαση της ειρωνείας που βιώνει ο συγγραφέας, καθώς, ενώ όταν ήταν έφηβος "έκλεβε" χρόνο για να διαβάσει τώρα, στην ενήλικη ζωή, η λογοτεχνική ανάγνωση είναι σαν να επιμηκύνει τον χρόνο. Δύο σχήματα λόγου που εμφανίζονται στο κείμενο 1 είναι το πρώτο στην 5^η παράγραφο η παρομοίωση και εικόνα : («λες και εγείρονται οι συγγραφείς και συνομιλούν μαζί μου») με το οποίο επιτυγχάνεται η αισθητοποίηση της συντροφικότητας που προσφέρει στον συγγραφέα το διάβασμα. Το δεύτερο στην τελευταία παράγραφο («και να η θαυματουργή ίαση της λογοτεχνίας»), μια μεταφορά με την οποία ο συγγραφέας επιδιώκει να αισθητοποιήσει την "θεραπευτική" επίδραση της

λογοτεχνίας στην ανθρώπινη ψυχή. Το δεύτερο σημείο στίξης, το θαυμαστικό, στην ίδια φράση δηλώνει την έντονη επιδοκιμασία και έκπληξη του συγγραφέα για τη βίωση του χρόνου τότε και τώρα.

β) Το ερώτημα με το οποίο ξεκινά η 5^η παράγραφο του κειμένου 2 είναι ένα γνήσιο ερώτημα, η απάντηση του οποίου δίνεται στη συνέχεια. Με βάση αυτό, η επικοινωνιακή λειτουργία του συνιστάται :

- στη δημιουργία διαλογικού χαρακτήρα,
- στην αμεσότητα της επικοινωνίας πομπού δέκτη,
- στην κινητοποίηση του νου και στον προβληματισμό του αναγνώστη
- στη συνοχή της παραγράφου.

B3.

Ο άνθρωπος, κατά τον συγγραφέα, μέσω της γραφής οδηγείται προς την αθανασία υπερνικώντας τον χρόνο. Ειδικότερα, η γραφή δίνει τη δυνατότητα καταγραφής, διατήρησης και διάδοσης γνώσεων, εμπειριών, σπουδαίων ενεργειών και σημαντικών επιτευγμάτων. Με τον τρόπο αυτό τα δημιουργήματά του ανθρώπινου πνεύματος και οι υψηλές αξίες αντιστέκονται στη φθοροποιό δύναμη του χρόνου. Έτσι, οι επερχόμενες γενιές αξιοποιώντας την παραδεδομένη γνώση προοδεύουν, εξελίσσονται και συμβάλλουν με τη σειρά τους στην πορεία του πολιτισμού. Η γραφή, επομένως, εξασφαλίζει τη νίκη του ανθρώπου απέναντι στον χρόνο.

Γ.

Γ1. Το ποίημα του Τίτου Πατρίκιου από τη συλλογή << Σε βρίσκει η ποίηση >> έχει ως θέμα του την επιρροή της ποίησης σε όλο το φάσμα της σκέψης, των πράξεων και γενικά της ζωής του ανθρώπου. Ο ποιητής, με τις αλληπάλληλες αναφορές του σε όλους τους επιμέρους τομείς της ζωής μας, θέλει να προβάλει την καταλυτική επίδραση της ποίησης, στην αντιμετώπιση των καθημερινών μας προβλημάτων. Αυτό γίνεται φανερό από το ποίημα στους στίχους : << Εκεί που αναρωτιέσαι για πράγματα που πρώτη φορά αντικρίζεις.... Που έχουν πια περάσει.... Κι ας γίνονται κάθε μέρα >>. Η χρήση του β' εν. ρηματικού προσώπου << αναρωτιέσαι.....αντικρίζεις>> προσδίδει το αίσθημα της διαλογικής μορφής με τον αναγνώστη / δέκτη, επιτρέποντας την ταύτιση του καθενός μας με τα λεγόμενα του ποιητή καθιστώντας το ύφος οικείο, φιλικό και άμεσο. Η ποίηση, εξάλλου, διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προσωπική ζωή του καθενός μας. Το ποιητικό υποκείμενο χρησιμοποιώντας τη μεταφορά << για πράγματα που σάπισαν με το πέρασμα του καιρού >>, βοηθά το δέκτη να οπτικοποιήσει το μήνυμα και να αντιληφθεί πως η ποίηση συμβάλλει στην πολυπρισματική θέαση της πραγματικότητας, προσφέροντας διεξόδους και επιλογές για τη βελτίωση της ζωής μας. Γι' αυτό και ο ποιητής γράφει : << που ήσαν σάπια απ' την αρχή και δεν το έβλεπες >>.

Ο ποιητής συνεχίζοντας την αναφορά πληθώρας συνθηκών και περιστάσεων της ατομικής μας αλλά και κοινωνικής ζωής μας καταλήγει στη δημιουργική δύναμη της ποίησης (ποιώ =

δημιουργώ) η οποία μπορεί και έχει αυτή την ισχύ να πραγματοποιεί τα όνειρα και τους στόχους μας. Γι' αυτό και στον προτελευταίο στίχο χρησιμοποιεί το ρήμα «πραγματώθηκαν» και τα αποσιωπητικά αποσκοπώντας στο να υπαινιχθεί και σιωπηρά να υπονοήσει την απρόσμενη υλοποίηση, μέσω της ποίησης, των επιθυμιών μας. Ο καταληκτικός στίχος του ποιήματος «Εκεί απάνω σε βρίσκει η ποίηση», αποδεικνύει τον λυτρωτικό χαρακτήρα της ποίησης, καθώς είναι πανταχού παρούσα σε κάθε ανάγκη, κάθε στιγμή της ζωής μας. Η προσωποποίηση και η εικόνα του τελευταίου αυτού στίχου προκαλεί στον αναγνώστη το συναίσθημα της συμβολής της ποίησης στις δυσκολίες της ζωής μας.

Δ.

Δ1.

Τίτλος : Βιβλίο : "Μια θεραπευτική αγωγή..."

Πρόλογος :

- Αφόρμηση :Η αιφνίδια / απρόσμενη μείωση των επιλογών της αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου έστρεψε πολλούς στους δρόμους της ανάγνωσης.
- Παρουσίαση ζητουμένων.

Κύριο Θέμα : 1^η παράγραφος (Η σχέση μας με την ανάγνωση βιβλίων)

- Πιο ισχυρή στα παιδικά χρόνια – μειωμένη στα εφηβικά λόγω :
 - Αύξησης σχολικών υποχρεώσεων
 - Διαφοροποίησης ενδιαφερόντων
 - Αλόγιστης χρήσης τεχνολογικών μέσων / social media.

- Αύξηση αναγνωστικής δραστηριότητας στις περιόδους των διακοπών.

2^η παράγραφος (Ο ρόλος της ανάγνωσης βιβλίων στη διαχείριση του προσωπικού χρόνου)

- Σε περιόδους αυξημένων μαθητικών υποχρεώσεων και άλλων δραστηριοτήτων (αθλητισμός, τέχνες, κοινωνικές επαφές) ή έστω και ελάχιστη ενασχόληση με την ανάγνωση βιβλίων συμβάλλει στη :
 - Μόρφωση
 - Πνευματική καλλιέργεια
 - Καλλιέργεια της ορθής γλωσσικής έκφρασης
 - Ενημέρωση, προβληματισμός, διαπαιδαγώγηση
 - Ηθικοποίηση. Το βιβλίο προωθεί υγιή πρότυπα και ανθρωπιστικά ιδανικά, η αξία των οποίων κρίνεται αδιαμφισβητητή για τουε ανθρώπους κάθε εποχής.
 - Διαμόρφωση συμπεριφοράς.
 - Ψυχαγωγία.

- Ενεργοποίηση της φαντασίας και της δημιουργικότητας.
- Αποφόρτιση του ατόμου από το άγχος και τη μονοτονία της καθημερινότητας.
- Καλλιέργεια κοινωνικών αρετών. Τα βιβλία καλλιεργούν την αγάπη, την κατανόηση, την αλληλεγγύη, τον αλtruισμό, τη φιλία, τη δικαιοσύνη, την ειρήνη. Αποτέλεσμα είναι η δημιουργία υγιών κοινωνικών σχέσεων.
- Προβολή προτύπων.

Επίλογος

